

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 32P/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2324200119
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Sátorová
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2024:2324200119.1

Uznesenie

Okresný súd Galanta vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. S., Q.. XX.XX.XXXX, bytom ako maloletá matka, dieťa rodičov - maloletej matky: T. S., Q.. XX.XX.XXXX, U. Y.. G. XXX, Y., a otca: v rodnom liste neuvedený, o návrhu navrhovateľa: J. S., Q.. XX.XX.XXXX, U. Y.. G. XXX, Y., na ustanovenie poručníka a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrovníka takto

rozhodol:

I. Nariaďuje sa neodkladné opatrenie, ktorým sa maloletému J. S., Q.. XX.XX.XXXX dočasne ustanovuje opatrovník v osobe: J. S., Q.. XX.XX.XXXX, ktorý je povinný a oprávnený namiesto rodiča maloletého dieťaťa poskytovať maloletému osobnú starostlivosť, sústavne a dôsledne sa starať o výchovu maloletého, zastupovať ho, starať sa o zdravie maloletého, vrátane rozhodovania o určení zdravotného poistenia a lekárskeho zákroku, vyžadujúcich súhlas zákonných zástupcov v rámci celkového poskytovania zdravotnej, vzdelávacej a výchovnej starostlivosti o maloleté dieťa a vybavovania osobných dokladov maloletému a spravovať jeho majetok a to až do času ustanovenia poručníka maloletému.

II. Toto neodkladné opatrenie trvá najdlhšie do právoplatného skončenia vo veci samej o ustanovenie poručníka pre maloleté dieťa sp. zn. 32P/4/2024.

III. Maloletému dieťaťu sa za opatrovníka ustanovuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, ktorý ho bude zastupovať v konaní o návrhu na ustanovenie poručníka a na nariadenie neodkladného opatrenia.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 12.01.2024 sa starý otec maloletého dieťaťa zo strany matky domáhal ustanovenia opatrovníka dieťaťu v osobe navrhovateľa.

2. Navrhovateľ vo svojom návrhu uviedol, že jeho dcéra porodila maloleté dieťa, ktoré pochádza z mimomanželského pomeru (jednorázový styk dcéry s neznámym mladíkom), otcovstvo k dieťaťu nebolo uznané ani určené. Otec nie je uvedený v rodnom liste maloletého dieťaťa. Matka maloletého dieťaťa je sama maloletou, pričom nedovršila šestnásť rokov. Navrhovateľ uvádza, že je bezúhonnou osobou, má plnú spôsobilosť na právne úkony a je schopný funkciu opatrovníka vykonávať zodpovedne a v záujme maloletého dieťaťa. Maloletá matka s ustanovením jej osoby do funkcie súhlasí. Spoločne bývajú na adrese Y.. G. XXX, Y..

3. Súd sa oboznámil s návrhom navrhovateľa, rodným listom maloletého dieťaťa, rodným listom matky maloletého dieťaťa, s lustráciami v registri obyvateľov a v sociálnej poisťovni a zistil nasledovný skutkový stav veci:

4. Maloletý Mário pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, otec nie je v rodnom liste uvedený. Jej matka je maloletou matkou. Navrhovateľ sa osobne stará s rodinou nie len o maloletú matku, ale

aj o vnuka, zabezpečuje im výchovu a výživu. Navrhovateľ naliehavú potrebu návrhu odôvodnil tým, že maloleté dieťa nemá toho času zákonného zástupcu.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 324 ods. 2 C.s.p., na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

8. Podľa § 324 ods. 3 C.s.p., neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

9. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 325 ods. 2 C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

- a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,
- b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,
- c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,
- d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,
- e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia,
- f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstúpowała do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,
- g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,
- h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

12. Podľa § 326 ods. 2 C.s.p., k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

13. Podľa § 328 ods. 1 C.s.p., ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

14. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

15. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p., pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Podľa § 330 ods. 1 C.s.p., súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

17. Podľa § 330 ods. 2 C.s.p., ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

18. Podľa § 360 ods. 1 C.m.p., neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

19. Podľa § 367 ods. 1 C.m.p., neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

20. Podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

21. Podľa § 57 ods. 4 ZR, do času, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, alebo do času, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, robí neodkladné úkony v záujme maloletého dieťaťa opatrovník ustanovený podľa § 60.

22. Podľa § 60 ods. 1 ZR, okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 61 ods. 1 a 2 ZR, opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa. Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený, a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

24. Podľa § 40 C.m.p., súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

25. Súd poznamenáva, že po preskúmaní návrhu navrhovateľa dospel k záveru, že toho času maloleté dieťa nemá vhodnú osobu, ktorá by vedela obhajovať jeho záujmy, konať v jeho mene pri neodkladných úkonoch, preto súd návrh považoval za dôvodný. V danej veci sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré konanie je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku (C.m.p.), pri ktorom sa aplikuje všeobecná subsidiarita Civilného sporového poriadku (C.s.p.) spočívajúca v koncepcii, že C.s.p. upravuje odlišnosti od všeobecného procesného režimu. Teda tam, kde takéto odlišnosti C.m.p. neustanovuje, uplatní sa C.s.p. ako generálny procesný kódex. Aj z nadpisu tretej časti C.m.p. Niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu, je zrejmé, že tento zákon upravuje len niektoré špecifiká neodkladných opatrení pre mimosporové konania s tým, že všeobecná úprava a účel inštitútu neodkladného opatrenia je upravený v príslušných ustanoveniach C.s.p. Preto súd v danej veci aplikoval príslušné ustanovenia § 324 a nasl. C.s.p. a § 360 a nasl. C.m.p.

26. Jedným z procesných inštitútov, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam je neodkladné opatrenie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť však osvedčený. Už v návrhu na jeho vydanie musí byť zrejmé trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musia byť opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov a skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Danosť právneho záujmu sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, avšak dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v konaní. Aj pri splnení formálnych predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia súd musí zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov konania alebo tretích osôb. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia.

27. Účelom neodkladného opatrenia je okamžite súdne riešiť vec, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie je právnym inštitútom procesného práva, ktoré možno vydať za predpokladu, že sú aspoň osvedčené základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti a dôvodnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana a súčasne, že sa jedná o stav, kedy vec neznesie odklad, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu formou neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie si vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby výchovného operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a vyžaduje bezodkladnú úpravu.

28. Vyššie citované ustanovenia upravujú osobitný zákonný dôvod na ustanovenie opatrovníka podľa § 60 charakterizovaný najmä svojou dočasnosťou. Zmyslom tohto ustanovenia je preklenúť medziobdobie dovtedy, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, alebo dovtedy, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, t.j. medziobdobie, v ktorom maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu, nakoľko v tomto období môže dôjsť k vzniku situácií alebo potrieb, keď je nevyhnutné bezprostredne chrániť záujmy dieťaťa vykonaním neodkladným úkonom, ktoré bude robiť ustanovený opatrovník. Ustanovený opatrovník je povinný funkciu opatrovníka vykonávať v záujme maloletého dieťaťa a jeho práva a právom chránené záujmy chrániť. Funkcia opatrovníka zanikne buď právoplatným ustanovením poručníka maloletému dieťaťu alebo okamihom, kedy sa ustanovený poručník ujme svojej funkcie.

29. V danej veci má súd za to, že nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia je dôvodné. Za účelom prekrenutia medziobdobia, kým nie je dieťaťu ustanovený zákonný zástupca, súd maloletému dieťaťu v zmysle § 57 ods. 4 Zákona o rodine s poukazom na § 60 a 61 Zákona o rodine ustanovil opatrovníka. Nakoľko súd v mimosporovom konaní nie je viazaný návrhom účastníkov, s poukazom na ust. § 40 C.m.p., podľa ktorého súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť im viac, než čoho sa domáhajú aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu, rozhodol týmto neodkladným opatrením o ustanovení opatrovníka maloletej. Toto neodkladné opatrenie trvá najdlhšie do právoplatného skončenia konania o ustanovení poručníka pre maloletého. Na základe vyššie uvedených skutočností tak ustanovenie poručníka bude predmetom konania vo veci samej v sp. zn. 32P/4/2024. Keďže matka maloletého dieťaťa je maloletou matkou a otec dieťaťa nie je v rodnom liste uvedený, maloleté dieťa tak nemá žiadneho zákonného zástupcu a o ustanovení poručníka ešte nebolo rozhodnuté, súd v zmysle § 57 ods. 4 v spojení s § 60 a 61 Zákona o rodine ustanovil maloletému opatrovníka v osobe navrhovateľa, ktorý bude povinný a oprávnený namiesto rodiča maloletého dieťaťa poskytovať maloletému osobnú starostlivosť, sústavne a dôsledne sa starať o výchovu maloletého, zastupovať ho, starať sa o zdravie maloletého, vrátane rozhodovania o určení zdravotného poistenia a lekárskeho zákroku, vyžadujúcich súhlas zákonných zástupcov v rámci celkového poskytovania zdravotnej, vzdelávacej a výchovnej starostlivosti o maloleté dieťa a vybavovania osobných dokladov maloletému a spravovať jeho majetok a to až do času ustanovenia poručníka maloletému.

30. Nová právna úprava síce upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej, vzhľadom však na skutočnosť, že pred nariadením neodkladného opatrenia bol podaný aj návrh na ustanovenie poručníka, súd v zmysle ust. § 330 ods. 1 C.s.p. rozhodol tak, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

31. Podľa § 31 ods. 2 ZR, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; preto súd ustanovil maloletému dieťaťu (maloletým deťom) opatrovníka, ktorý ho (ich) bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

32. Podľa § 61 ods. 1 ZR, opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

33. Podľa § 31 ods. 3 druhá veta ZR, funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

34. Podľa § 116 C.m.p. ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcom konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam, a objasniť mu dôsledky rozhodnutia vo veci samej.

35. Podľa § 117 C.m.p., ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

36. Maloleté deti v konaní zastupujú ako zákonní zástupcovia jeho rodičia, pričom môže dôjsť ku kolízii ich záujmov a preto bolo nutné pre toto konanie ustanoviť opatrovníka.

37. Súd v zmysle vyššie citovaných ustanovení rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti I. výroku tohto uznesenia je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje (§ 357 písm. d) CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku/u, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 231/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní.

Proti II. a III. výroku tohto uznesenia nie je prípustné odvolanie.